

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 2, П'ЯТНИЦЯ, 8 СІЧНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 2, FRIDAY, JANUARY 8, 2021

\$2.00

В Україну повернули жінок та дітей з Сирії **Протистояння щодо Конституційного суду України**

Повернення жінок і дітей з Сирії. (Фото: пресслужба Президента України)

КИЇВ. - У новорічну ніч завершилася багатоскладова операція з евакуації українських громадян із Сирії. Дев'ятеро осіб, які перебували в таборах для біженців на території північно-східної Сирії, були повернуті на батьківщину, про що просили їхні родичі. Це дві жінки та семеро дітей. Плян їхнього повернення був погоджений та координувався особисто Президентом України Володимиром Зеленським.

Літак з евакуйованими на Міжнародному летовищі „Бориспіль“ зустріли голова Служби безпеки України (СБУ) Іван Баканов, Міністер оборони Андрій Таран, заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець, народні депутати Леся Забаранна, Олена Шуляк, Олена Мошенець та інші представники влади.

У червні 2019 року була створена спеціальна робоча група, до якої ввійшли представники СБУ.

Фахівці перевіряли громадян, утримуваних у Сирії, на наявність можливих зв'язків з учасниками міжнародної терористичної організації „Іслямська держава“. За результатами тривалих перевірок контррозвідка СБУ не виявила причетності цих громадян до терористичної діяльності.

У жовтні 2019 року запропонований українськими відомствами плян евакуації був погоджений, але через загострення військово-політичної та безпекової ситуації на території Сирії евакуацію українців довелося відкласти. Також на можливість забрати українців негативно вплинула пандемія COVID-19, коли відбулося закриття кордонів та припинилося авіосполучення.

Повернутися до процесу евакуації стало можливим лише наприкінці 2020 року, коли стабілізувалася без-

пекова та епідемічна ситуація в цих країнах.

Президент В. Зеленський неодноразово заявляв, що Українська держава завжди пам'ятає про своїх громадян, яких утримують в інших країнах, і готова боротися за кожного українця, щоб кожен міг безпечно повернутися додому.

Р. Машовець зазначив, що звільнені жінки та діти перебували в таборах Сирії у жакливих умовах.

Посадовці запевнили, що робота над звільненням інших українців, які перебувають у сирійських таборах, триватиме. (Офіс Президента України)

Укрінформ

КИЇВ. - Президент Володимир Зеленський підписав Указ про відсторонення голови Конституційного суду України (КСУ) Олександра Тупицького від посади судді КСУ строком на два місяці. „Я підписую цей указ заради відновлення справедливості та вирішення конституційної кризи“, – заявив глава держави. Думки щодо того, чи сприятиме такий крок вирішенню кризи, однак, розділилися. Вихід з ситуації і далі виглядає заплутаним та непередбачуваним. Адже, цілком вірогідно, свого голову КСУ без бою не здасть. Після новорічних свят, 5 січня, судді обіцяють зібратися, щоб вирішити (читай – захистити?) долю О. Тупицького, а водночас і всю свою систему від подібних загроз у майбутньому. Отже, слід чекати розкручування протистояння?

Причина відсторонення О. Тупицького в кримінальній справі щодо приватизації Зуївського енергомеханічного заводу в Донецькій області. Йому оголосили підозру у вчиненні впливу на свідка шляхом підкупу, а також у наданні неправдивих показань свідка.

За словами представника президента в КСУ Федора Веніславського,

Олександр Тупицький

рішення було прийнято В. Зеленським відповідно до статті 154 Кримінального процесуального кодексу і є реакцією на звернення Офісу Генерального прокурора про відсторонення від виконання посадових обов'язків особи, яка підозрюється у скоєнні злочину.

„Це робиться для того, щоб особа, яка займає певну посаду, особливо таку відповідальну як суддя КСУ, і тим більше – голова Конституційного суду, не могла втручатися у здійснення досудового розслідування. Щоб вона не перешкождала своїми діями

(Закінчення на стор. 14)

Будуватимуть літаки для України

КИЇВ. – 29 грудня 2020 року було підписано меморандум між Міністерством оборони та Державним підприємством „Антонов“ про співпрацю щодо будівництва літаків для потреб Збройних сил України (ЗСУ). На першому етапі йдеться про три нові військово-транспортні літаки Ан-178, які отримують ЗСУ. Вони можуть використовуватися для доставки особового складу, озброєння та легкої військової техніки посадковим і парашутним способами, а також для транспортування вантажів.

Президент Володимир Зеленський запропонував державним замовникам продовжити роботу щодо нових контрактів на виготовлення Ан-178 уже з наступного року, а уряду – опрацювати питання про створення у 2021 році української авіокомпанії, яка користу-

Підписання меморандуму між Міністерством оборони та Державним підприємством „Антонов“. (Фото: Пресслужба Президента України)

ватиметься літаками „Антонова“, а також розробити державну науково-технічну програму з розвитку авіопромисловості на 2021-2030

роки та підготувати проведення відповідного засідання Ради національної безпеки і оборони України. (Пресслужба Президента України)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Присвоїли почесні імена

КИЇВ. – 29 грудня 2020 року Президент Володимир Зеленський підписав укази про присвоєння почесних найменувань військовим частинам Збройних сил України (ЗСУ) та Державної спеціальної служби транспорту. З метою відновлення історичних традицій національного війська щодо назв військових частин, а також урахування зразкове виконання поставлених завдань та високі показники в бойовій підготовці 1194-му окремому батальйону радіоелектронної боротьби Повітряних сил ЗСУ присвоєно почесне найменування імені отамана Кирила Бондарука, 76-му окремому полку зв'язку радіотехнічного забезпечення Повітряних сил ЗСУ присвоєно почесне найменування імені В'ячеслава Чорновола, 36-ий шляхо-відновлювальний полк Державної спеціальної служби транспорту отримав почесне найменування „Конотопський“, а 26-та окрема бригада Державної спеціальної служби транспорту – найменування „Дніпровська“.

■ Вшанували Степана Бандеру

КИЇВ. – 31 грудня 2020 року ввечері кілька сотень людей пройшли центром Києва з нагоди 112-ої річниці від дня народження провідника ОУН Степана Бандери. У Львові біля пам'ятника націоналістів провели віче та молебень. У Слов'янську, що на Донеччині, кілька сотень людей смолоскипною ходою пройшли містом. Серед них – військовослужбовці та ветерани війни зі Слов'янська, Краматорська, Торецька, Дружківки. Вшанування С. Бандери відбулося в багатьох інших містах. (Радіо Свобода)

■ Сумний рекорд України

КИЇВ. – У 2020 році в авіокатастрофах загинуло більше людей, ніж у 2019 році, хоч кількість рейсів стрімко падає через пандемію. Про це повідомила 1 січня 2020 року голянська авіаційна консалтингова компанія To70. Минулого року загинули 299 людей, а у 2019-му – 257. За даними ресурсу Flightradar24, торік кількість пасажирських авіарейсів впала на 42 відс. Більшість загиблих (176 осіб) – це пасажирів і екіпаж літака Міжнародних авіоліній України, який розбився в січні 2020 року. Іншою великою трагедією стала катастрофа літака Пакистанських авіоліній поблизу міста Карачі, в якій загинули 98 людей. Минулого року кількість аварій впала з 86 до 40. Лише п'ять з цих 40 мали смертельні наслідки. („ВВС“)

■ Запроваджено щомісячні звіти про Майдан

КИЇВ. – Державне бюро розслідувань (ДБР) 31 грудня 2020 року вирішило започаткувати щомісячні звіти про розслідування справ Майдану з метою відкритого інформування суспільства про стан досудового розслідування злочинів, вчинених у зв'язку із масовими протестами у 2013-2014 роках. У провадженні спеціального підрозділу ДБР із розслідування справ Майдану перебуває 74 кримінальних провадження. Завершено розслідування у трьох провадженнях: проти звинуваченого у справі щодо викрадення, катування і вбивства журналіста Василя Сергієнка, щодо п'яти співробітників органів внутрішніх справ і одного прокурора, які притягнули до кримінальної відповідальності сімох завідомих невинуватих активістів черкаського Євромайдану, щодо двох цивільних осіб, причетних до викрадення Ігоря Луценка та Юрія Вербицького і вбивства останнього. До суду в грудні 2020 року направили чотири обвинувальні акти, повідомили про підозру двом особам. (Радіо Свобода)

■ Нові призначення дипломатів

КИЇВ. – 30 грудня 2020 року Президент України Володимир Зеленський призначив Надзвичайного і Повноважного Посла України у Сполученому Королівстві Великої Британії і Північній Ірландії Вадима Пристайка Постійним представником України при Міжнародній морській організації (ІМО) за сумісництвом, а Віктора Майка – Надзвичайним і Повноважним Послом України у Туркменістані. (Офіс Президента України)

ПІДСУМКИ РОКУ

Зеленський привітав українців з Новим роком

Офіс Президента України

КИЇВ. – 31 грудня 2020 року Президент України Володимир Зеленський звернувся до українців з новорічним привітанням. Новорічне привітання цього року було оформлене у вигляді розмови з дітьми. Наводимо повний текст вітального слова президента.

Дорогі українці! До кінця 2020 року залишаються лічені хвилини. Час підбивати підсумки, робити висновки, говорити про плани та цілі. Нудно? Згоден. Добре. Скажу зрозуміло для вас. І це логічно, адже все, що ми робимо, ми робимо саме для вас. Ми живемо у великій прекрасній країні, де є все: є неймовірна природа, щедра земля, де розумні й талановиті діти, і де всі президенти у своїх новорічних привітаннях завжди кажуть фразу: „Дорогі українці, це був важкий рік“. Ви запитаете, чи був важким 2020? Трішечки, так. Але не через тебе, і не через тебе, і не через вас усіх. Ні!

Тож, яким був цей рік? У ньому були сльози від болю і сльози від гордості, було те, за що нам соромно, і те, чим ми пишаємося, те, що хочеться забути, і те, чого ніколи не забудемо. Були ті, з ким ми стали ще більшими друзями, ті, з ким стали стратегічними партнерами, ті, з ким нас намагалися посварити, але не вдалося, ті, хто підтримував Україну завжди і продовжує це робити.

2020-ий нагадав, як насправді багато героїв серед нас. Навесні ми почали всі хворіти. Виявилось, що у лікарнях та аптеках багато чого немає. Чому? Просто дехто втратив нюх ще задовго до Covid. І от всі ми були, як у фільмах, коли здається, що врятувати можуть тільки супергерої. Дорослі не вірять в їх існування, але цьогоріч, як і у 2014 році, ми знову переконалися – супергерої

Президент України Володимир Зеленський під час новорічної зустрічі з дітьми. (Фото: УНІАН)

існують. І до наших військових доєдналися наші медики, наші суперлікарі, суперлаборанти, суперводії швидкої, суперпілоти, суперприкордонники, супервчителі, наші суперпожежники та суперрятувальники. І ми точно не маємо іншого варіанту, аніж бути суперУкраїною.

Так, це був рік, коли, на жаль, катаклізми руйнували житло і природу, і рік, коли, на щастя, ми руйнували стереотипи. Наприклад, що в Україні неможливо робити хороші дороги. Цей міф пішов на всі чотири сторони по всіх 4000 км нових доріг. Колись вам буде 18, і ви зможете водити авто українськими дорогами. Ми старалися, щоб за час, поки ви подорослішаєте, ці дороги не постарішали і не втомилися. Цей рік довів, що дитячу лікарню „Охматдит“ можна добудувати і не передавати, немов булаву, кожному наступному президентові України, що можна знести пам'ятник корупції, встановлений ще у 2004 році, і за 8 місяців перетворити легендарний довгобуд України на новий міст у Запоріжжі. А по всій Україні відбудувати 150 мостів. І ми не слухаємо металників бруду на вен-

(Закінчення на стор. 11)

Андрій Єрмак: Україна стала міцнішою

КИЇВ. – 31 грудня 2020 року керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак підсумував складний 2020 рік і заявив, що Україна стала міцнішою. „Сьогодні можна констатувати: загальні рішення щодо карантину були правильними, робота влади ніколи не зупинялась і нині триває. Розрахунки вчених доводять: вдалось уникнути масштабної трагедії – безжорсткого карантину навесні та адаптивного влітку кількість смертей від COVID-19 в Україні до кінця року могла скласти 125-145 тис.“, – наголосив А. Єрмак. Він зазначив, що сьогодні Україна має меншу відносну смертність (від кількості заражень) порівняно з Великою Британією, Францією чи Італією. Керівник Офісу Президента також звернув увагу, що епідемія проявила і зворотний бік децентралізації, коли рівень політичної відповідальності та управління на місцях не завжди відповідав рівню переданих повноважень і фінансів.

„Незважаючи на світову кризу, падіння української економіки 2020 року складе близько 5 відс. Це точно кращий результат, ніж прогнозували нам вчені та показують багато інших країн“, – зауважив А. Єрмак та як приклад навів прогнози Єврокомісії: 2020 року економіка еврозони скоротиться на 7.8 відс., незважаючи на величезні економічні стимули.

„Попри світову кризу Україна зберігає макроекономічну стабільність і вчасно виплачує борги. Як би не критикували президентські програми

Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак.

„Велике будівництво“, дешевого кредитування та інші заходи підтримки економіки, саме вони допомогли пом'якшити економічне падіння“, – зазначив він.

За словами А. Єрмака, антиконституційне рішення Конституційного суду, незважаючи на зусилля внутрішніх та зовнішніх ворожих сил, не змогло зруйнувати антикорупційну систему та посварити Україну із західними партнерами, а затримка у співпраці з міжнародними донорами не призвела до фінансової катастрофи, як пророкували любителі шукати „зраду“.

„Факти впевнено спростовують пропаганду деяких політиків. Вони намагаються посіяти в Україні вірус паніки, який буває більш небезпечним, ніж найтяжча вірусна хвороба. А нам потрібно бути як ніколи зібраними та згуртованими“, – написав А. Єрмак.

„Наступного року на нас чекає дуже багато цікавої і важливої роботи. Володимир Зеленський надав чітку стратегічну візію – прискорення розвитку України. І наше завдання – перетворити це на реальне поліпшення життя всіх українців“, – зазначив він.

Для команди Президента України важливо продовжити розбудову країни – транспортної, енергетичної та соціальної інфраструктури, медичної системи. „Наступного року приділимо серйозну увагу освітнім та культурним об'єктам. Продовжимо будувати якісні дороги, які мають привести людей до відремонтованих театрів, музеїв, замків та інших туристичних центрів“, – наголосив А. Єрмак. (Пресслужба Президента України)

США підтримали призначення послом Маркарової

КИЇВ. – Україна отримала згоду на призначення колишнього міністра фінансів України Оксани Маркарової Послом у США. Про це заявив 30 грудня 2020 року заступник міністра закордонних справ Євген Єнін. Остаточне рішення ухвалюватиме Президент України.

Відповідаючи на запитання, коли до України приїде новий Посол США, Є. Єнін сказав: „Ми активно працюємо над тим, щоб якомога швидше відбулися повноформатні контакти керівництва України та США. Певним чином нас стримує епідемічна ситуація, існують певні бюрократичні процедури, які мають бути належним чином завершені“.

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба подав на розгляд Президента кандидатуру О. Маркарової, виходячи з принципу ротации очільників закордонних дипломатичних установ. В Офісі Президента було схвалено рішення замінити Посла України в США Володимира Єльченка і призначити на цю посаду О. Маркарову. (Укрінформ)

Довідка: Оксана Маркарова народилася 28 жовтня 1976 року в Рівному. 1999 року отримала диплом магістра з екології у Києво-Могилянській академії. Під час навчання в 1996-1998 роках працювала в Міжнародній фундації виборчих систем та в консалтинговій компанії „Chemonics Intl. Inc.“ в рамках проекту „Українська аграрна товарна біржа“. У 2000 році в США проходила практику в Світовому банку у Вашингтоні. Далі навчалася в Університеті Індіяни, де у 2001 році здобула ступінь магістра в галузі міжнародних публічних фінансів та торгівлі, отримавши відзнаку за відмінність в навчанні та

Оксана Маркарова. (Фото: Пресслужба Кабінету Міністрів)

нагороду найкращого міжнародного студента. У 2003 році очолила інвестиційну групу ІТТ, де працювала до 2014 року. В березні 2015 року призначена заступником міністра фінансів України, керівником апарату Міністерства фінансів, а у квітні 2016 року першим заступником міністра фінансів.

У 2018 році О. Маркарова отримала нагороду „Open Data Leader Award“ за найвищі особисті заслуги у розвитку відкритих даних. 22 листопада 2018 року Верховна Рада України затвердила О. Маркарову на посаду Міністра фінансів.

О. Маркарова є членом Дорадчої ради Києво-Могилянської академії, входить в Коло Друзів Українського Католицького Університету, та є членом Міжнародної організації молодих президентів (УРО).

Одружена з банкіром та підприємцем Д. Волинцевим. У сім'ї – четверо дітей (дві дочки чоловіка від першого шлюбу і двоє спільних). (Вікіпедія)

Пишуть листи українцям в російському ув'язненні

КИЇВ. – 28 грудня 2020 року Центр громадянських свобод спільно з Euromaidan Press почав традиційний зимовий марафон листів для українців, які перебувають у російському ув'язненні. „Зимові свята в неволі зустрічатимуть щонайменше 102 громадянина України – за ґратами в Росії і в окупованому Криму, і понад 200 українців в підвалах окупованого Донбасу. Серед них правозахисник Емір-Усеїн Куку, координатор „Кримської солідарності“ Сервер Мустафаєв, журналісти Марлен Асанов і Ремзі Бекіров, ювелір Віктор Шур, журналіст Дмитро Штибліков, військовослужбовці Юрій Гордійчук та Павло Корсун, музейна співробітниця Олена Пех, музикант Валерій Матюшенко і багато

інших“, – зазначають організатори марафону.

Впродовж грудня-січня організатори публікуватимуть слова в'язнів Кремля, їхніх родичів і відомих небайдужих українців, серед яких журналіст і блогер із Криму, автор проекту Радіо Свобода Крим.Реаліі Павло Казарін, український режисер із Криму Ахтем Сейтаблаєв, український журналіст і телеведучий Юрій Макаров, український режисер із Криму Олег Сенцов. „Листи з волі – це ковток свободи, зв'язок із зовнішнім світом і величезна моральна підтримка. Листи нагадують бранцям, що про них не забувають, що за їхнє звільнення борються, чекають на свободу“, – зазначають організатори. (Укрінформ)

Білорусь: акції протесту у вигляді прогулянок

Укрінформ

3 січня 2021 року в різних мікрорайонах столиці Білорусі відбулася серія акцій протесту у вигляді прогулянок. Перші акції почалися на світанку, коли активність силовиків менша. Протестуючі виходили з біло-червоно-білими прапорами. 112 учасників акцій протесту зустріли 2021 рік під адміністративним арештом. Серед заарештованих – 18 жінок і 94 чоловіків. Наймолодший – 19-річний юнак, а найстарший – чоловік 62 років.

Під час акції протесту в Мінську. (Фото: Tut.by).

Організація „Press Club Belarus“ влаштувала пікет біля факультету журналістики Білоруського державного університету на підтримку затриманих і заарештованих журналістів.

2020 рік став рекордним за масштабами репресій проти журналістів за весь час незалежності Білорусі.

За даними Білоруської асоціації журналістів, з початку року журналістів затримували 477 разів, переважну кількість – неодноразово. 15 представників медіа перебувають під кримінальним переслідуванням, дев'ять – у слідчих ізоляторах у рамках кримінальних справ. Адміністративний арешт журналісти відбували 97 разів, загалом просидівши за ґратами понад 1200 днів. 62 журналістів постраждали від насильства з боку силовиків.

Папа Римський Франциск 3 січня прийняв відставку глави Католицької церкви в Білорусі Архієпископа Тадеуша Кондрусевича, Митрополита Мінсько-Могилівського. Папа призначив апостольським адміністратором вакантного осідку Єпископа-помічника Пінської дієцезії Казимира Великосельця.

Наприкінці серпня 2020 року Т. Кондрусевича не пустили до Білорусі, коли він повертався з Польщі.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ У США звинуватили Коломойського

КИЇВ. – 31 грудня 2020 року американські прокурори звинуватили українського олігарха Ігоря Коломойського та бізнесмена Генадія Боголюбова у використанні незаконно привласнених коштів для придбання нерухомості в Огайо, після попередніх подібних заяв США щодо майна в Кентакі та Тексасі. І. Коломойський, один з найбільших в Україні олігархів, заперечував усі попередні звинувачення. У своїй заяві Міністерство юстиції США стверджує, що ці двоє українських багатіїв використали незаконно привласнені кошти з „ПриватБанку“, що базується в Україні, для придбання комерційної нерухомості в Огайо. Між 2008 і 2016 роками І. Коломойський і Г. Боголюбов отримали шахрайські позики та кредитні лінії і при цьому частину виручених коштів вони відмивали через рахунки компанії-підрозділів в кіпрському офісі „ПриватБанку“, перш ніж передати гроші у США. Загалом їхнє майно в трьох штатах США коштує понад 60 млн. дол. (Укрінформ)

■ Верховна Рада ухвалила 249 законів

КИЇВ. – У 2020 році Верховна Рада розглянула 1,028 законопроектів, з них прийнято 249 законів, 95 – у першому або другому читанні, 90 – враховано та відправлено на доопрацювання. Ще 594 законопроекти було відхилено та знято з розгляду Верховною Радою. Зокрема прийнято закони щодо запобігання поширенню коронавірусної хвороби та соціальної підтримки застрахованих осіб та суб'єктів господарювання на період здійснення обмежувальних протіепідемічних заходів, про державну підтримку інвестиційних проектів зі значними інвестиціями, культури, туризму та креативних індустрій, про підвищення ефективності парламентської контролю, про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей та інші. 3 65 законопроектів, внесених Президентом України, прийнято 47 законів, 8 законопроектів прийнято у першому читанні, 6 проектів законів враховано та направлено на доопрацювання, ще чотири проекти відхилено та знято з розгляду. (Укрінформ)

■ Вандали зруйнували близько 100 могил

ПРИБУЗЬКЕ. Миколаївська область. – 30 грудня 2020 року до поліції звернувся староста села Прибузьке з повідомленням про те, що на сільському кладовищі невідомі зруйнували близько 100 могил. На місці події працювала слідчо-оперативна група. Правоохоронці вживають заходів для встановлення причетних до злочину осіб та притягнення їх до відповідальності. Відкрито кримінальне провадження, яке передбачає покарання – від накладення грошової кари до позбавлення волі на строк до трьох років. (Укрінформ)

■ Буде іспит з української мови

КИЇВ. – Складати іспит з української мови відповідно до закону мають насамперед державні службовці та особи, які набувають громадянства. Про це розповів 3 січня уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень. „Іспит на знання державної мови стосуватиметься тих, хто претендує на державну службу. Це будуть міністри, чиновники, керівники обласних державних, районних адміністрацій, державних підприємств, прокурори. Тобто, ті, хто займатиметься безпосередньо діяльністю, пов'язаною з державною владою. А також громадяни інших країн, які, склавши державний іспит, мають право отримати громадянство нашої держави“, – сказав він. Верховна Рада ухвалила закон „Про забезпечення функціонування української мови як державної“ 25 квітня 2019 року. Його статті впроваджуються в дію поетапно. Переважна більшість його норм набула чинності з 16 липня 2019 року. Згідно з цим законом, вся реклама в Україні з 16 січня 2020 року має бути лише українською мовою. Також закон зобов'язує всіх представників влади говорити українською мовою та збільшує кількість української мови у засобах масової інформації. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Ненсі Пелосі переобрана на спікера

ВАШІНГТОН. – Демократи малою більшістю голосів 3 січня переобрали Ненсі Пелосі з Каліфорнії на посаду спікера Палати Преставників Конгресу США. Це є її четвертий і, мабуть, останній термін. Після двох років як найбільший противник Президента Дональда Трампа, Н. Пелосі тепер підтримуватиме проєкти новообраного Президента Джо Байдена. Це не буде легке завдання, тому що демократична більшість в Палаті Представників зменшилася до 222-211. Одні вибори ще не вирішені, а одне місце тимчасово вільне, бо новообраний республіканський конгресмен 41-літній Лук Летлов з Луїзіани помер на коронавірус. В Палаті Представників тепер будуть 122 жінки; 30 з них є республіканки, з яких 17 є новообрані. („The New York Times“)

■ Конгрес подолав вето президента

ВАШІНГТОН. – Сенат США голосами 81 проти 13 скасував вето Президента Дональда Трампа на законопроєкт про політику в галузі оборони. Це сталося 1 січня на позачерговому новорічному засіданні Сенату. Таким чином Сенат приєднався до Палати Представників, яка три дні раніше теж скасувала вето голосами 322 проти 87. Д. Трамп наклав вето на проєкт оборонного бюджету США на 2021 рік 23 грудня 2020 року, заявляючи, що він обмежив його можливості вести зовнішню політику, включаючи зусилля для виведення американських військ з Афганістану. Крім того, Д. Трамп закликав включити в законопроєкт обмеження щодо соціальних мереж, які, на його думку, були упередженими щодо нього під час передвиборчої кампанії. До вето Д. Трампа обидві палати Конгресу схвалили законопроєкт двопартійними більшістями. Законопроєкт про оборонний бюджет, зокрема, передбачає понад 740 млрд. дол. на військові програми, збільшення платні для американських військових на 3 відс., містить санкції щодо газопроводу „Північний потік-2“ та передбачає витрати на оборонну підтримку України в сумі 250 млн. дол. Д. Трамп досі наклав вето на 10 законопроєктів. Вперше Конгрес не підтримав його. (Радіо Свобода)

■ Визачили рівень популярності

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Гелуп“ оприлюднила 29 грудня 2020 року висліди свого опитування щодо думок американців про те, кого вони найбільше подивляють. Серед чоловіків на першому місці (18 відс.) вперше опинився Президент Дональд Трамп. На другому був колишній Президент Барак Обама (15 відс.), а на третьому новообраний Президент Джо Байден (6 відс.). Серед жінок на першому місці третій рік підряд назвали Мішель Обаму (10 відс.), на другому новообраного віце-президента Камалу Геріс (6 відс.), а на третьому Меланію Трамп (4 відс.). Минулого року Б. Обама і Д. Трамп були разом на першому місці. Впродовж попередніх 11 років Б. Обаму називали на першому місці. („www.gallup.com“)

■ Мистці вимагають усунення імені

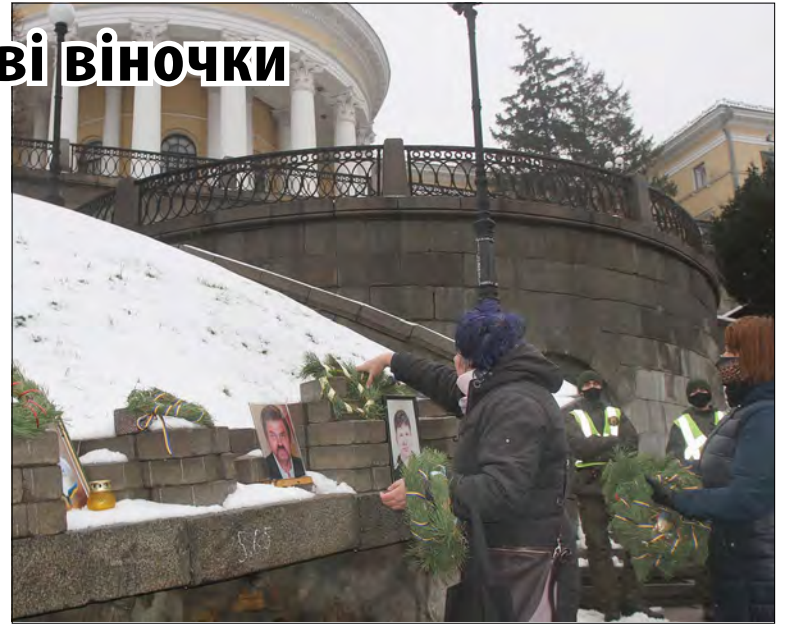
НЮ-ЙОРК. – Понад 30 мистців та академіків підписали відкритий лист до публічних інституцій, щоб вони усунули ім'я архітекта Філіпа Джансона зі всіх публічних місць. Він є знаний за такі мистецькі подвиги як славний «Скляний дім» в Конектикат. Він також був засновуючим директором Департаменту архітектури й мистецького оформлення при Музеї модерного мистецтва (МММ) в Нью-Йорку. Деякі галерії музею є названі його іменем, як також посада головного куратора департаменту. Згідно з газетою „Нью-Йорк Таймс“, Ф. Джансон, котрий помер в 2005 році, був відкритим расистом в своїх молодих роках. МММ заявив, що музей „серйозно і обширно розглядає цю справу“. Сара Вайтінг, декан Аспірантури мистецтва при Гарвардському університеті, відповіла на цей лист 5 грудня 2020 року. Університет є власником дому, який запроектував Ф. Джансон, і який неофіційно носить його ім'я. С. Вайтінг повідомила, що вона старатиметься офіційно переіменувати цю будівлю. („The Art Newspaper“)

Принесли ялинові віночки

Георгій Лук'янчук

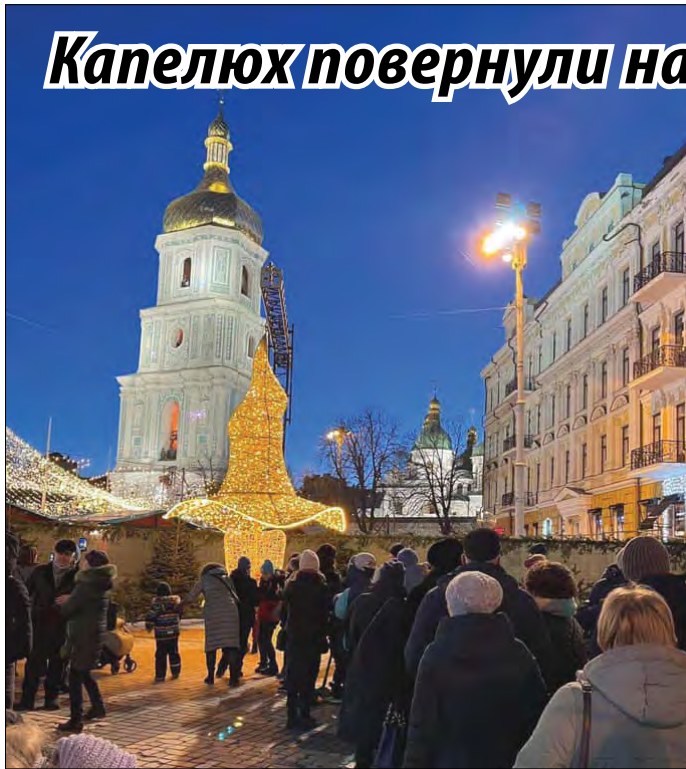
КИЇВ. – 23 грудня 2020 року рідні героїв „Небесної сотні“, російсько-української війни та учасники Революції Гідності зібралися разом в Музеї революції, сплели різдвяні ялинові віночки з калиною та українською символікою, як символ пам'яті про своїх рідних, і 24 грудня прикрасили ними Меморіал пам'яті Героїв „Небесної сотні“ на Алеї Героїв.

Акцію, яка стала традиційною, започаткувала громадська організація „Родина Героїв „Небесної сотні“ у 2017 році. До Києва та Львова долучилися Рівне, Тернопіль та інші міста України.

Родини „Небесної сотні“ прикрашають різдвяними віночками Алею пам'яті в столиці. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Капелюх повернули на Софійську площу

Капелюх на Софійській площі у Києві. (Фото: Укрінформ)

КИЇВ. – На Софійській площі столиці облаштували фотозону, де центральним об'єктом став капелюх, який раніше зняли з головної ялинки країни. Про це 27 грудня 2020 року повідомила директор департаменту культури міської адміністрації Діана Попова: „Довжелезна черга стоїть до символічного місця, де можна загадати бажання під чарівним капелюхом. Нам вдалося повернути чарівний капелюх“.

Автори святкового оформлення Софійської площі обрали тематику Різдвяного містечка „Казковий ліс“ і верхівку новорічної ялинки прикрасили казковим капелюхом замість традиційної зірки. Проте у Православній Церкві України це сприйняли негативно, зауваживши, що така концепція не має жодного стосунку до Різдва Христового.

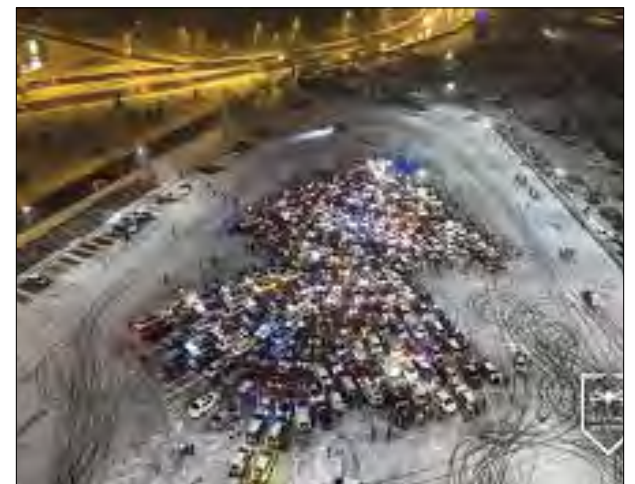
Капелюх зняли з головної ялинки України, встановленої на Софійській площі у Києві. (Укрінформ)

Ялинки з автівок

Автомобілісти Харкова та Києва влаштували новорічні змагання за звання найбільшої „ялинки“ з автомашин в Україні. Переміг Харків. Там встановили національний рекорд: у формі святкового дерева зібрали 1,065 авт. П'ять годин пішло у водіїв на те, щоби вишикувати машини в потрібному порядку.

Кияни в чергах простояли по 4 години, але „ялинка“ в них вийшла вдвічі меншою. Участь у створенні автодерев узяли як легковики, так і ваговози.

Автомобілісти Запоріжжя теж влаштували акцію „Ялинка єднання“, у висліді якої в місті з'явилася незвичайна величезна „ялинка“. (ТСН)

„Ялинка“ в Києві. (Фото: ТСН)

„Ялинки“ в Запоріжжі (ліворуч) та в Харкові.

Смолоскипна хода в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 1 січня молодь та активісти пройшли з прапорами та смолоскипами на честь 112-ої річниці від народження Степана Бандери, вигукуючи гасла „Шухевич, Бандера – герої України!“, „Україна понад усе!“, „Одна, єдина, соборна Україна!“.

На віче біля пам'ятника Тарасові Шевченку депутат міської ради Любов Майборода зазначила, що С. Бандера боровся проти польських, російських та німецьких поневолювачів. „Зараз Україна

в небезпеці. Мусимо працювати далі! Усім мужності і терпіння в боротьбі проти російської агресії“, – сказала вона.

Виступили керівник черкаського осередку „Демократичної сокири“ Андрій Черевань, начальник управління міської ради Віталій Косяк. Організатором маршу став „Національний корпус“, однак проводили його без партійних прапорів, адже ідея українського націоналізму, ідея боротьби і прагнення перемог сьогодні мають стати основоположними для всіх українців.

На завершення учасники заспівали гімн України.

У 2020 році вбили 50 журналістів

Радіо Свобода

У 2020 році через свою професійну діяльність були вбиті 50 журналістів, більшість смертей (68 відс.) сталася в країнах, де немає військових конфліктів, йдеться в опублікованому 29 грудня 2020 року звіті міжнародної правозахисної організації „Репортери без кордонів“.

У звіті, що охоплює період від 1 січня до 15 грудня 2020 року вказано, що найбільше журналістів вбивають у країнах, які вважаються „мирними“. Якщо у 2016 році 58 відс. випадків загибелі співробітників засобів масової інформації відбувалися в зонах бойових дій, то зараз тільки третина (32 відс.) смертельних випадків припала на Сирію, Ємен, Афганістан та Ірак, де тривають військові конфлікти різної інтенсивності, йдеться в доповіді.

Серед усіх журналістів, які загинули у 2020 році,

навмисно були вбиті 84 відс. У 2019 році ця частка становила 63 відс. Повідомляється, що деякі журналісти були вбиті з особливою жорстокістю. Найвище число загиблих журналістів серед країн, які не перебувають в стані війни, зафіксовано в Мексиці (8), Індії (4), Філіпінах і Гондурасі (3).

Два тижні тому в першій частині доповіді „Репортери без кордонів“ йшлося про те, що майже 400 журналістів з усього світу відбувають тюремні терміни через свою професійну діяльність. Понад половина журналістів перебувають у в'язницях Китаю, Савдівської Арабії, Єгипту, В'єтнаму і Сирії. У порівнянні з минулим роком на 35 відс. збільшилася кількість жінок-журналісток, відправлених під варту (з 31 до 42).

Доповідь „Репортерів без кордонів“ про насильство щодо журналістів публікується щорічно з 1995 року.

Коронавірус: в Україні запроваджено швидкі тести

- Зараження коронавірусом станом на 6 січня: у світі захворіла 86,970,901 особа, померли 1,878,916 осіб, одужали 6,167,967 осіб; у США захворіла 21,579,641 особа, померли 365,664 особи, одужали 12,862,216 осіб; в Україні захворіли 1,090,496 осіб, померли 19,357 осіб, одужали 761,898 осіб.

- Європейське медичне агентство (ЕМА) 6 січня надало ринкову авторизацію для вакцини проти COVID-19 виробництва компанії „Модерна“ на території Європейського Союзу. Це вже друга вакцина проти COVID-19, яку ЕМА рекомендувала для авторизації. Така авторизація має підвищити впевненість громадян ЄС у тому, що вакцини, які з'являються в ЄС, відповідають необхідним стандартам, та забезпечити контролю і виконання зобов'язань в рамках кампанії вакцинації, що вже розпочалася в ЄС. Висновки щодо безпечності та ефективності вакцини фахівці ЕМА робили виключно із посиленням на результати наукових досліджень. До випробувань препарату були залучені близько 30 тис. людей від 18 до 94 років. Випробування показали зменшення на 94.1 відс. випадків симптоматики COVID-19 у тих людей, котрі отримали вакцину, що продемонструвало її ефективність.

- В Україні можуть робити до 75 тис. ПЛР-тестів на добу, повідомив 5 січня Міністер охорони здоров'я Максим Степанов. Він наголосив, що попри ці можливості, кількість тестів ПЛР значно менша, але причин цього не назвав. В Україні запроваджено швидкі тести на визначення антигену до COVID-19, які мають бути у сімейних лікарів. Наприкінці 2020 року в Україну була доставлена перша партія експрес-тестів на визначення антигену коронавірусу SARS-CoV-2, закуплена державним підприємством „Медзакупівлі України“.

- Станом на 6 січня найвищий показник захворюваності на COVID-19 за 14 днів зафіксовано в чотирьох областях України та Києві, зокрема у Запорізькій області – 431.3 на 100 тис. населення, Миколаївській області – 422.2, Черкаській – 405.1, Київській області – 385.7 та Києві – 392.5. Середній показник захворюваності по Україні – 264.8 на 100 тис. населення. Найнижчий показник захворюваності за 14 днів зафіксований у Кіровоградській, Закарпатській та Івано-Франківській областях. По Україні станом на 5 січня, завантаженість ліжок в лікарнях, визначених для лікування хворих на COVID-19, складає 34.9 відс.

Українформ

АМЕРИКА І СВІТ

■ Масова втеча китайських дослідників

ВАШІНГТОН. – Після розслідування, яке провело Федеральне Бюро Розслідувань (FBI) минулого літа, понад 1,000 дослідників, котрі приховували свої зв'язки з китайськими військовими колами, виїхали зі США. Це оголосив 2 грудня 2020 року заступник Генерального прокурора Джан Демерс. Втеча сталася після арешту шістьох китайських дослідників, котрих звинувачено у брехні на своїх заявах на візу про їхні зв'язки з китайською армією. Вони мали шпигувати за різними об'єктами й технологією. Також закрито китайський консулят в Гюстоні, який був центром цієї операції. Дж. Демерс сказав, що це було сильним сигналом для Пекіну. FBI і Департамент юстиції знали про китайське шпигунство, але не сподівалися що воно було таке широкомасштабне. Посольство Китаю відмовилося від коментарів в цій справі. („The Washington Post“)

■ Президент відзначив конгресмена

ВАШІНГТОН. – Президент Дональд Трамп 4 січня відзначив Президентською Медалею Свободи республіканського конгресмена Девін Нунеса з Каліфорнії. Це є найвища цивільна нагорода, яку надає президент США. Д. Нунес є одним з найвірніших союзників Д. Трампа. Президент відзначив його переважливу роль у розслідженні джерел закидів таємної змови його президентської кампанії з Росією в 2016 році, як також шпигування адміністрації Президента Барака Обами за кампанією Д. Трампа. („The Washington Times“)

■ Помер пілот-герой Чарлз Єгер

ГРЕС ВЕЛІЙ, Каліфорнія. – Генерал-бригадир Військово-Повітряних Сил США Чарлз „Чак“ Єгер помер 7 грудня 2020 року на 98-му році життя. Він став першою людиною, котра пододала звуковий бар'єр (660 миль на годину), Тодішній капітан досягнув цей подвиг на ракетному літаку Bell X-1 в 1947 році. У 1941 році він вступив до Повітряного Корпусу, який в той час був частиною Армії США. Під час Другої світової війни він виконав 64 летів і збив 13 німецьких літаків. Його літак був збитий над окупованою Францією, але він втік з допомогою французьких партизанів. Після війни він став пілотом ВПС для випробування нових літаків. В 1953 році він встановив новий рекорд швидкості 1,600 км/год. Ч. Єгер відійшов на пенсію в 1975 році. На 80-му році життя, він пролетів над військовою базою в Каліфорнії зі швидкістю 1,000 км/год. У 2012 році, вже як пасажир, він знову подолав звуковий бар'єр на висоті понад 30 тис. стіп над пустинею в Каліфорнії. В 1984 році Президент Рональд Рейган відзначив його Президентською Медалею Свободи; це є найвища цивільна нагорода, яку надає президент США. („Associated Press“)

■ Канада вимагає тесту на коронавірус

МОНРЕАЛЬ. – Починаючи з 7 січня, Канада вимагає, щоб усі подорожні від п'яти років життя, котрі прибувають літаком до Канади, пройшли перед тим тест на коронавірус. Пасажири мусять пройти цей тест за 72 години перед летом до Канади. Документи з негативним вислідом мусять бути представлені летунській компанії перед тим як пасажирі сідатимуть у літак. Це не скасує 14-денну карантину для всіх пасажирів, котрі прибувають в країну. („Reuters“)

■ Виступають проти клясичних творів

НЮ-ЙОРК. – Газета „Вол Стріт Джорнал“ 27 грудня 2020 року описала кампанію, яка ведеться проти навчання клясичних творів в американських школах. Для прикладу, в середній школі в Масачусетс епічний твір „Одисея“ грецького поета Гомера було забрано з навчальної програми школи. Після широкої критики у соціальних мережах, школа відповіла, що жодної книжки не заборонено, але деякі були виключені з навчальної програми. Газета звертає увагу, що це є цензурою, і закликає, щоб клясичні твори були частиною програми разом з сучасними. („The Arizona Republic“)

Україна між трьох вогнищ

Новий президент Молдови Майя Санду ще до своєї інавгурації звернула увагу світу на проблему так званої Придністровської Молдавської Республіки (ПМР), де розташована

Оперативна група військ Російської Федерації, про яку ніколи не було жодних домовленостей з Молдовою. „Війська Росії мають бути виведені, а великі запаси зброї вивезені“, – заявила М. Санду. Її негайно підтримав генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг, який заявив, що Молдова є партнером НАТО, а Росія порушує побажання сусідніх урядів розміщуючи війська в Молдові.

22 червня 2018 року на засіданні Генеральної Асамблеї ООН була прийнята резолюція про повне і безумовне виведення російських військ з Молдови. З того часу нічого не змінилося. У ПМР зберігаються 20 тис. тонн снарядів, авіобомб, мін, гранат, набоїв, вивезених сюди під час виведення радянських військ з Німеччини, Чехословаччини, Угорщини. Сховища охороняють 1,700 російських вояків у складі двох батальйонів військової частини 13962. Будь-якого дня це військо може бути збільшене.

У ПМР господарює супермонополія „Шериф“, яка має 16-тисячний персонал і контролює 60 відс. економіки. Монополія веде незаконну торгівлю зброєю з порушниками миру й злагоди на планеті. Звісно, власники „Шерифа“ зацікавлені у збереженні тут війська Росії.

ПМР є загрозою для України, хоча у Міністерстві оборони України рівень російської загрози з боку Придністров'я оцінюють як стабільний, бо українська армія значно чисельніша та краще підготовлена. Та чи не з таким же спокоєм Київ оцінював становище перед вторгненням Росії до Криму й Донбасу? Тепер Україна опинилася між трьома небезпечними вогнищами і ледве не дістала таку ж небезпеку з боку Білорусі, якби Олександр Лукашенко не посварився з Володимиром Путіним.

Стратегія Росії – не нова. Коли вона почала втрачати вплив у Грузії, то захопила Абхазію та Південну Осетію, а зойно ввела військо з півдня, з Нагірного Карабаху. Москва зацікавлена у збереженні цих вогнищ безпеки передовсім, щоб не допустити вступу України, Грузії і Молдови до НАТО.

Україна за президентства Петра Порошенка прогавила загрозу з боку Росії в Криму та на Донбасі. Тепер не можна прогавити загрозу від ПМР. Україна разом з Молдовою та її президентом повинні знизити присутність російських військових у ПМР, для чого заборонити ротацію російського війська, припинити подорожі сепаратистів, які без проблем їздять до Кишинєва і Одеси – через корупцію на кордоні, спокійно літають з летовищ Молдови і України. Відповідно до законодавства Молдови, вони – злочинці.

„Події в Молдові та довкола неї завжди нерозривно пов'язані з питаннями національної безпеки України“, – заявив Міністер закордонних справ Дмитро Кулеба під час поїздки до Кишинєва 10 грудня – першої офіційної візити такого рівня з 2014 року.

Президент Молдови Мая Санду 12 січня відвідає Україну. Про питання, які обговорюватимуться впродовж візиту, вона розповіла 5 січня в інтерв'ю „Дойче Велле“: „Це питання безпеки в регіоні, питання нашого шляху до Європейського Союзу, реформи, які ми маємо впроваджувати, щоб наблизити наші країни до ЕС, і, звичайно, питання щодо делімітації кордонів, щодо гідроелектростанцій“.

Президент України Володимир Зеленський сказав в інтерв'ю „New York Times“: „Я знаю її позицію щодо Криму і мені її позиція щодо України в цілому, щодо війни на Донбасі зрозуміла набагато більше, ніж позиція попереднього Президента Додона“. Вочевидь зустріч наступного тижня сприятиме посиленню безпеки України.

ІСТОРІЯ

Служіння Михайла Ломацького

Аделя Григорук

Михайло Ломацький — відомий на Гуцульщині культурний і громадський діяч, педагог, письменник, який, за словами свого сучасника Степана Салика, також учителя, так полюбив цей край, його мешканців-гуцулів та їхніх дітей, що „віддав їм все, що мав найдорожче: серце і душу“.

М. Ломацький — подолянин, народився 23 листопада 1886 року в селі Суходіл поблизу Гусятина, над Збручем. Добре вчився в школі, а пізніше вступив на вчительські студії в Тернополі, продовжив їх у Заліщиках, де після закінчення семінарії здобув право викладати у школах Австро-Угорщини.

Першу вчительську посаду дістав на Снятинщині, де проводив велику патріотичну роботу серед галицьких селян, за що стягав на себе незадоволення влади.

Після розпаду Австро-Угорської імперії польський окупаційний режим почав значно суворіше контролювати діяльність громадських організацій, їхніх діячів, учителів народних шкіл. Почалися процеси насильницької польонізації в Галичині, проти яких різко виступав М. Ломацький. Це послужило причиною його арешту 1920 року під час повстання в Головах. Разом з 286 гуцульськими повстанцями відбував ув'язнення в польській тюрмі в Коломиї. Другий раз, уже „більшовиками-визволителями“, був заарештований у вересні 1939 року. Дивом уникнув розстрілу 1941 року в тюрмі на Лонцького, коли комуністи відступили, розстрілявши десятки тисяч людей у в'язницях Західної України.

За 30 років педагогічної діяльності він змушений був 17 разів змінювати місце проживання. Польська влада, переслідуючи національно-свідомого народного вчителя, намагалася зменшити його вплив на галицьке селянство.

Волелюбність і сміливий характер гуцулів надзвичайно імпонували М. Ломацькому.

У національному дусі виховував і своїх дітей — Зенка, Ірину, Дарку, Ліду, Ельвіру. Єдиний син М. Ломацького, Зенко, загинув під Житомиром в складі похідної групи ОУН, що йшла на схід визволяти Україну як від більшовицької, так і нацистської навали.

Дочка Дарка — зв'язкова ОУН, була заарештована, її жорстоко катували в тюрмі, вибили зуби. Не навівши прямих доказів причетності до ОУН, звільнили. Вона виїхала в Чернівці до родини і звідти як внучка німкені емігрувала в Дітройт.

Ельвіра Ломацька (по чоловікові Барбара) — прекрасний математик. Але їй не знайшлося місця ані в Польщі, ні в збільшовиченій Україні.

Ліда Ломацька (з неї знаменитий художник О. Новаківський малював свою „Дзвінку“) жила у Відні. Її син Юрій — відомий в Європі музикант, був першою скрипкою Віденської консерваторії. Син Ельвіри, Ярослав, — журналіст, заступник головного редактора журналу „Поступ“.

Нелегка доля випала й Ірині (в заміжжі Аліскевич). Ледь не вся родина Аліскевичів сиділа в тюрмі за греко-католицьку віру і за те, що були близько знайомі з Митрополи-

том Андреем Шептицьким. Син Ірини, Андріан, зробив спробу в 1961 році перейти кордон на Захід. Його схопили, виключили з Львівського університету ім. Івана Франка, де він навчався на першому курсі, відкрили кримінальну справу. Він так ніколи й не побачився зі своїм дідом.

Дружина М. Ломацького, Наталя, — художниця й викладач — не зуміла виїхати з СРСР, жила, як і дочка Ірина, у Львові. Тут померла, похована на Личаківському цвинтарі. Тут знайшла вічний спокій і дочка Ельвіра.

З 1944 року, перебуваючи на еміграції, М. Ломацький у важких, несприятливих обставинах далеко від улюбленої Гуцульщини, видав друком понад 20 книжок, деякі з них обсягом понад 300 сторінок. Сотні статей національно-патріотичної тематики М. Ломацького надруковані в еміграційних виданнях Західної Європи, Канади, США.

Фрагменти деяких творів були підготовлені до друку Ігорем Пелипейком й вперше опубліковані в Україні окремою книгою „Гуцульський світ“ стараннями видавця Михайла Павлюка.

Дилогію „Заворожений світ“ тисячним накладом у 2014 році видав у львівському видавництві „Тиса“ Олександр Масляник.

„Національна свідомість“ — публіцистичний твір М. Ломацького, опублікований у видавництві Спілки Української Молоді в Лондоні 1952 року. Ця книга — гіркі думки автора про національну самоідентифікацію українців, причини бездержавності та націонал-ренегатства.

М. Ломацький причини зради національних інтересів України вбачає, по-перше, в низькій національній свідомості народу, а по-друге, в лакействі, прагненні до збагачення, продажності тих, хто називає себе елітою, але готовий заради власної вигоди забути і про Вітчизну, і про народ, і про державність України та її безпеку.

Чи щось змінилося від того часу? Чи відчуває кожен з нас відповідальність за честь нації?

М. Ломацький стверджує, що „тільки національно свідомою людиною вміє і хоче служити своєму народові безкорисно і жертвенно і віддати йому своє знання, свій труд і працю і в тому знайти для себе найвище вдоволення, радість і втіху“. Цього життєвого заповіту він дотримувався все своє життя, стійко терпів злидні і скруту, довго поневірявся по таборах в Австрії, Німеччині, не отримав дозволу на виїзд в Америку, опинився в домах для перестарілих у Мюнхені, Фрайденшадті. Часто голодував, мерзнув в неопаленій кімнаті, не мав коштів навіть на найнеобхідніше — плащ, черевики, сорочку. Однак при цьому працював без упину. Кожний зароблений чи отриманий від друзів гріш тратив лише на видання книжок.

„Коли я вислав йому більшу суму грошей за розпродані його книжки і просив, щоб ними рятував своє здоров'я, — згадує С. Салик, — то він відписав, що всі гроші передав друкарні „Логос“ у Мюнхені за друк нової книжки“.

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Різдвяні свята – це час подяки

Дорогі друзі,
світова українська родино!
Щиро вітаю вас з прийдешнім величним святом Різдва Христового!

Різдвяні свята – це час подяки, час надії та єднання. Як світове українство, ми маємо спільну мету і надію: підтримати міцну та процвітаючу, суверенну та неподільну українську державу, вільну від російської агресії.

Ми молимося за хоробрих захисників батьківщини, та задля встановлення миру на українській землі.

Я вдячний відданим волонтерам у наших громадах за їх щоденну працю для розбудови сильної української діаспори на довгі покоління. Дякую кожному українцю, кожній українській родині та кожному другу України! Де б ми не жили, гордімося, що ми є українцями.

Пандемія COVID-19 поставила безпрецедентні виклики перед українськими громадами у всьому світі, але дух нашого народу освітив ці темні часи. Незалежно від того, чи це було надання фінансової підтримки трудовим мігрантам чи

допомога їм дістатись додому до своїх сімей, підбадьорення наших літніх членів громади, соціалізація і віртуальна підтримка чи дистанційні уроки для українських шкіл, багато з вас виявили справжню безкорисливість, щедрість та співчуття. Це є найбільший подарунок до свят.

У ці світлі дні залишайтеся в безпеці, святкуйте з рідними, у колі тих, з ким мешкаєте, а також віртуально з іншими близькими людьми.

Будь ласка, пам'ятайте: наш єдиний добрий захист від цього страшного вірусу полягає у тому, аби не зустрічатися з людьми поза своїм колом, практикувати фізичне дистанціювання, залишатися вдома, якщо занедужали, носити маску, коли потрібно, і часто мити руки.

Від імені Світового Конгресу Українців та своєї родини, дружини Адріянни і дітей – Романа, Данила, Лариси і Олени, бажаю Вам миру, здоров'я, злагоди, радісного Різдва та щасливого Нового року!

Христос рождається! Славимо Його!

Павло Грод,
Президент СКУ, Торонто

Вітаємо всіх наших друзів

Громадська організація „Україна-2050“ щиро вітає єрархів і духовенство Українських Церков, Президента, Голову Верховної Ради, Прем'єр-міністра та Збройні Сили України, всіх медичних працівників та українців і всіх наших друзів у світі з Різдва Христовим!

Величний день Різдва Христового, що прославляє прихід у земний світ Сина Божого, духовно зміцнює нас, відроджує наші душі в любові і всепрощенні, додає віри в торжество добра над злом та вселяє в нас почуття надії на краще майбутнє.

Цього разу святкування Різдва Христового затьмарюють COVID-19 та російська агресія проти України, народ якої продовжує захищати територіальну цілісність України та стримувати просування російського експансіонізму на Захід.

У світлий день Різдва Христового ГО „Україна-2050“ закликає всіх уславити Сина Божого та помолитися за подолання пандемії коронавірусу, за мир у світі та щоб Україна посіла заслужене нею місце серед незалежних, демократичних та успішних європейських держав.

Христос рождається! Славимо Його!

Евген Чолій,
президент „Україна-2050“
Торонто

Пенсії не вистачає навіть на поховання

Мешкаю в Миколаєві від червня 1976 року. Починаючи від листопада 1978 року з невеликими перервами, пов'язаними з виїздами за межі України, працюю в Миколаєві. Тобто, я вже відпрацював на міську громаду 40 років. Обирався депутатом Центральної районної ради та депутатом обласної ради від Миколаєва, нагороджений президентською відзнакою „Хрест Івана Мазепи“ ч. 3. Всього на плянети живих залишилося 100 кавалерів цієї державної нагороди. У відповідності до закону „Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України в ХХ столітті“ я визнаний борцем за незалежність України в ХХ ст.

Даруйте мені вимушену нескромність. Вона є вступом перед оприлюдненням розміру моєї пенсії за віком від грудня 2019 року – 2,100 грн. (75 дол.) на місяць! Офіційний прожитковий мінімум, встановлений урядом – 2,700 грн. Тобто, на думку уряду після досягнення 60-річчя я повинен був померти. Але я ще живу...

Протягом 1989-1991 років я очолював секретаріят Миколаївського крайового РУХу та обласну філію Української Гельсінкської Спілки. Офіцери КГБ, які тоді боролись з ідеєю незалежності України та з нами – „українськими буржуазними націоналістами“, нині також отримують пенсії в п'ять разів вищі, аніж я. В державі, якою безперервно протягом 30 років керує комуністична номенклатура та її діти й

онуки, і не може бути інакше.

Кількість пенсіонерів у країні (з населенням 37 млн.) становить 11.5 млн. осіб, з яких 8 млн. отримують щомісячну пенсію меншу 3 тис. грн. На Миколаївщині мешкає 303 тис. пенсіонерів, в тому загалі 133 тис. резидентів Миколаєва. Середній розмір пенсійної виплати складає 3,400 грн.

У Миколаївській області отримують пенсії за віком – 240 тис. осіб (середня пенсія – 3,410 грн.), за інвалідністю – 40 тис. осіб (середня пенсійна виплата – 2,600 грн.), у зв'язку з втратою годувальника – 15 тис. осіб (середня пенсія складає 3 тис. грн.), за вислугу років – 6 тис. осіб, що продовжують працювати (середня щомісячна пенсія також 3 тис. грн). Соціальні пенсії нараховуються 2 тис. мешканців області (1,730 грн. на місяць).

Окремо від 303 тис. пенсіонерів Миколаївщини варто згадати про довічне грошове утримання сотні місцевих суддів (їхня середня пенсія складає 50 тис. грн. на місяць).

Я змушений працювати. До останнього подиху. Інакше моєї щомісячної пенсії не вистачить не лише на порятунок від голоду, а й на поховання. Україну найкраще любити на відстані. Що більша відстань, то міцніша любов. Канадські та американські українці це підтверджують.

Ян Чарнецький,
Миколаїв

Книга видана у 1902 році

Доброго дня, вибачте, що турбую, але можливо Вас зацікавить книга, яку я знайшла у себе вдома. Ця книга видана у 1902 році у місті Оліфант. Через скрутне фінансове становище, я б хотіла її продати. Написана вона старослов'янською мовою і видана українцями, які на той час мешкали в Америці.

Моя адреса: Юлія Бещук,
вул. Волгоградська, 21,
Луцьк, 43025, Ukraine.
juliaferenc247@gmail.com.

Полтавці віддали шану загиблим від Голодомору

СКРЕНТОН, Пенсильванія. – 28 листопада разом із земляками-мешканцями Пенсильванії та американцями полтавці віддали шану безвинно загиблим від заповідного тоталітаризмом Голодомору 1932–1933 років в Україні.

В Українській греко-католицькій церкві св. Володимира громада щороку згадує молитвою загиблих голодною смертю земляків. Проникливе слово пароха о. Мирона Миронюка повернуло парафіян у часи жадливого голоду на рідній землі й викликало в їхніх душах невимовну тугу-співчуття до долі співвітчизників, убієнних сталінізмом.

Валентина Шемчук
Скрентон, Пенсильванія

Я безмежно вдячний за високу оцінку

12 грудня в Києві відбувся VI міжнародний форум національно-патріотичного єднання і духовності „Лицар доброї волі“, на якому мене було відзначено статусом „Народний герой України“. Звісно ж, я був дуже здивований, коли дізнався, що удостоєний такого високого звання. Ініціатива відзначення йшла від тих, хто зі зброєю в руках відстоював незалежність України в російсько-українській війні. Мені пояснили, що мої пісні звучали на передовій в окопах та піднімали бойовий дух справжніх героїв, мужніх захисників Батьківщини. Мені розповіли, що мої пародії піднімали настрій пораненим у шпиталях та поширювались медичними працівниками, волонтерами й громадськими активістами.

Я безмежно вдячний за таку високу оцінку мого скромного внеску в справу боротьби з агресором в інформаційному просторі, на ідеологічному фронті“.

Вадим Дубовський,
Чикаго

* * *

Вадим Дубовський, уродженець Донецька, вчитель музики та диригент за першим дипломом і випускник Київської консерваторії (оперний вокал), оперний співак з початку 2000-их років мешкає у Чикаго. Працював на українському радіо, потім став водієм шкільного автобуса, а з 2011 року за кермом великошантаного автомобіля. Знаменитим В. Дубовського зробили сатиричні антиросійські, антипутінські пісні на власні вірші та на музику радянських композиторів.

Служіння Михайла Ломацького

(Закінчення зі стор. 6)

Він дуже змарнів, висох. Дістав від знайомих прізвисько „український Ганді“ і гірко віджартовувався: „Ганді мав хоч козу, а я її не маю“. Подиву й шани гідна жертвна праця великого будителя нашої національної пам'яті, скромного гуцульського вчителя початкової школи, який прожив усе своє життя з Україною в серці. Помер М. Ломацький 24 жовтня 1968 року у Фрайденштадті з вірою, що „великий день для нашого народу прийде, бо воскресний день для нашого народу прийде, бо мусить прийти!“ Не зрадьмо ж і ми цю його вистраждану віру.

Косів, Івано-Франківська область

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Україна-2050“ провела річні збори

Евген Чолій

ТОРОНТО. – 19 грудня 2020 року Громадська організація „Україна-2050“ завершила перший рік своєї діяльності та провела річні загальні збори у віртуальному форматі, щоб надати можливість членам, які проживають у різних країнах, взяти участь у зв'язку із існуючими обмеженнями по пандемії COVID-19.

Глава Української Греко-Католицької Церкви та член Почесної ради „Україна-2050“ Святослав, члени Європейського Парляменту Андріус Кубілюс і Міхаель Галер привітали збори.

Під час зборів до Почесної ради „Україна-2050“ були обрані Прем'єр-міністер провінції Альберти Джейсон Кенні; член Європейського Парляменту від Литви, Прем'єр-міністер Литви (1999-2000 і 2008-2012 роки), член Комітету з закордонних справ Європейського Парляменту та член Делегації Європейського Парляменту в Комітеті Парламентської асоціації Україна-ЕС А. Кубілюс; член Європейського Парляменту від Німеччини, постійний доповідач з питань України у

Комітеті з закордонних справ Європейського Парляменту, заступник голови руху „Європейська Німеччина“ і член виконавчої та політичної асамблеї Європейської народної партії М. Галер; член Європейського Парляменту від Литви, член Комітету з закордонних справ Європейського Парляменту, доповідач Європейського Парляменту з питань Східного партнерства і голова неофіційної групи Європейського Парляменту „Друзі Європи і України“ Петрас Ауштрівічус.

Раду директорів „Україна-2050“ також посилили провідні громадські активісти Богдан Райчинець, голова Європейського Конгресу Українців і представник української нацменшини в Раді Уряду Чеської Республіки з питань нацменшин;

Юрій Рейт, співзасновник і перший голова Об'єднання українців у Польщі та президент Європейського Конгресу Українців (1995-1996 рр.); Павло Садох, регіональний віцепрезидент Північної, Південної і Західної Європи Світового Конгресу Українців (СКУ) та голова Спільки українців у Португалії; Юрій Данилишин, регіональний віцепрезидент Центральної

Учасники віртуальних зборів Громадської організації „Україна-2050“.

і Південної Америки СКУ та голова Українського культурного товариства „Просвіта“ в Аргентинській Республіці; Андрій Капроцький, заступник голови Об'єднання Українських Організацій у Німеччині; Роман Панчук, юрист.

Президент Громадської організації „Україна-2050“ Евген Чолій представив звіт про діяльність, виконану під час складного пандемічного року.

Збори затвердили фінансовий звіт, представлений виконавчим директором Мироном Найдою.

Збори також затвердили новий логотип „Україна-2050“, який буде оприлюднений у цьому році, та стратегічний план дій на 2021 рік для сприяння набуттю повноправного членства України в НАТО та в Європейському Союзі; забезпеченню Патріаршого статусу Православної Церкви України і Української Греко-Католицької Церкви; входженню України в число перших 10 країн ЄС із найбільшим рівнем валового внутрішнього продукту та перших 20 країн за Міжнародним індексом щасття ООН.

Семінаристи стали пекарями

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – Семінаристи Свято-Софіївської семінарії Української Православної Церкви США Микола Стефанік та Андрій Акуленко під час вакацій та вільного часу під вмілим керівництвом менеджера Українського культурного центру Митрополії УПЦ США Маурін Невінс та кількох маленьких помічників зайнялися подарунковою випічкою напередодні Різдвяних свят. (Фото: Митрополія УПЦ США)

Пласт запрошує на „Пластову свічку“

Скавська організація Пласт у США запрошує учасників 10 січня взяти участь у традиційній щорічній церемонії єднання з пластунами по всьому світу „Пластова свічка“, яка з огляду на коронавірусну пандемію пройде в онлайн-форматі.

„Пластова свічка“ відбудеться 10 січня о 17 год. за місцевим часом. Пластуни планують провести корот-

ку святкову програму та спільну коляду. Звичай запалювати „Пластову свічку“ в час, коли на Святвечір в Україні з'являється перша зірка, побутовав серед пластунок ще від 1950 року. Відтоді пластуни усього світу запалюють спільну різдвяну свічку у символічному акті з'єднання з членами організації в різних країнах. (Укрінформ)

Показали історію української хати

САН-АНТОНІО, Тексас. – Неприбуткова організація „Українське Сан-Антоніо“ (Ukrainian San Antonio) 24 грудня представила проєкт „Батьківська хата. Homestead“, присвячений українській культурі.

Він представляє собою серію освітніх плякатів про українське життя кінця XIX-початку XX ст. Українці з діаспори та України взяли участь в проєкті та відтворили старовинний лад, вбравшись в автентичний укра-

їнський одяг на тлі традиційних українських осель. Проєкт покликаний донести до українців світу красу української культури й традицій, яскравий кольорит українського села, особливості побуту, будови хат та ремесл предків.

У проєкті взяли участь понад 30 представників з української діаспори та України. Зйомки відбулися на території Національного музею народної архітектури та побуту України.

Фрагмент плякату проєкту „Батьківська хата. Homestead“. (Фото: Ukrainian San Antonio/Фейсбук)

**REKINDLE THE
MAGIC OF
SOYUZIVKA**

PERFORMANCES BY:

Ruslana
The Roma Pryma Bohachevsky Dance
Camp
The Roma Pryma Bohachevsky
Dance Workshop
Syzokryli Dance Co.
Vasyl Popadiuk Trio
Serhiy "Foma" Fomenko
"MYSTAREE" featuring Andriy
Sonevytsky, Roman
Iwasiwka, Olya Fryz & Friends
Hosted by Lydia Kulbida

Additional appearances to be
announced in the upcoming weeks!

FREE VIRTUAL WINTER GALA

**SATURDAY
JANUARY 16, 2021
3-4:30PM**

AFTER PARTY 4:30PM

**Donate and toast with us to a healthy
2021! Tickets at [SOYUZIVKA.COM/GALA](https://soyuzivka.com/gala)**

SOYUZIVKA
UKRAINIAN HERITAGE CENTER

Книга про фольклор Гуцульщини

Нестор Мизак

Аделя Григорук. *„Етнологія Гуцульщини: фольклор і обрядовість“*. Львів, „Растр-7“. 2020. 252 стор.

Фольклор та обрядовість жителів Карпат, що є вагомим складовою української народної творчості, гармонійно вписується в загальнонаціональну традицію. Вивченню цього феномену й присвячена книга Аделі Григорук „Етнологія Гуцульщини: фольклор і обрядовість“.

Книга розглядає фольклор як важливу сторону духовної культури гуцулів, аналізує обрядову пісенність, в тому числі календарно-обрядові пісні зимового, весняного, літнього циклів з їх широкою тематикою, сімейну обрядовість на Гуцульщині.

Авторка зупиняється на з'ясуванні таких понять, як „обряд“, „обрядовість“, „обрядова поезія“, „сімейно-обрядові пісні“, „полонинські пісні“, „ритуал“ та інших, не менш важливих моментах, які мають тісні зв'язки із фольклором, а для їх повнішого засвоєння учнями та студентами подає в посібнику „Короткий словник літературознавчих та народознавчих термінів“.

А. Григорук пропонує до розгляду й гуцульську народну хореографію, адже народний танець завжди був дуже важливим у традиційній культурі мешканців Карпат.

Характерною особливістю посібника є його максимальна наповненість потрібною інформацією, розгляд фольклорних явищ в їх історичній змінності, широке посилення на найавторитетніші джерела, що надзвичайно потрібне для цього виду навчальної літератури.

А. Григорук сама збрала та систематизувала значну кількість зразків фольклору всіх частин гуцульської етнографічної території України – галицької, буковинської та закарпатської, а також румунської Мараморощини. Багато творів подаються із записів відомих учених-фольклористів та сучасних збирачів.

Мета книги А. Григорук — пройти разом із читачем історично тривалим шляхом становлення надзвичайно оригінального пласта народної культури, його сьогоденного побутування на Гуцульщині – досягнута.

Нестор Мизак, доктор історичних наук, професор.
Чернівці

ПОСТАТІ

Степан Сосновий був автором першого комплексного дослідження Голодомору

Олександр Салтан

Так сталося що впродовж трьох останніх років я досліджував життя і творчість Степана Соснового, автора першого комплексного дослідження Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні.

Наприкінці січня 2018 року я написав до редакції „Свободи” прохання допомогти розшукати відомості про Тимофія Соснового, який був рідним братом С. Соснового.

Завдяки тижневику та іншим науковцям вдалося дещо знайти. Як виявилось, обидва брати досліджували український Голодомор. І саме вони вважаються піонерами у здійсненні першої демографічної аналізи цих людських втрат.

С.Сосновий (1896-1961) – український вчений, агроном-економіст був автором наукового дослідження, де вперше було застосовано комплексний метод вивчення причин та наслідків колективізації та Голодомору 1932-1933 років в Україні. Він першим з-поміж науковців обрахував ймовірну кількість жертв та довів штучність Голодомору, вважаючи його актом пляномірного знищення українського селянства.

Народився С. Сосновий в селі Різдва-Янське, Херсонської губернії у родині селян. Отримавши у Харкові вищу освіту впродовж 1920-1930-их років працював у низці керівних та наукових установ першої столиці Української СРР. Був автором та співавтором більше 10 наукових статей, загальний обсяг яких становить близько 50 друкованих аркушів. Незважаючи на дослідницький талант, низку публікацій, професорську посаду, С. Сосновий на початку 1930-их потрапив під „чистку кадрів”. Критика його новаторської позиції з боку колег Харківського землевпорядного інституту, звинувачення у „антирадянських ухилах”, змусила вченого відмовитись від науково-педагогічної діяльності.

Протягом 1930-1940-х років С. Сосновий працював агрономом у сільській місцевості, був безпосереднім очевидцем подій колективізації та Голодомору. Побачене та почуте зміцнило його антирадянські позиції.

З кінця 1941 по середину 1943 років разом з сім'єю мешкав в окупованому Харкові, де очолював Економіко-статистичний відділ Обласної земельної управи, був одним з організаторів антирадянської виставки „Україна у ярмі большевізму”.

У харківській газеті „Нова Україна” було надруковано низку статей С. Соснового. У них автор піддав жорсткій критиці сталінську „аграрну революцію” та її жахливі наслідки, що обернулись для українського селянства тотальним штучним голодом.

Після завершення Другої світової війни родина Соснових залишилася жити в Україні. Наприкінці лютого 1950 року на території Ізмаїльської області С. Соснового було заарештовано. Після нетривалого розслідування, 27 травня 1950 року, його було засуджено до 25 років виправно-трудових таборів, з

пониженням у правах строком на 5 років та повною конфіскацією майна. Покарання відбував у виправному таборі неподалік залізничної станції Шексна, Вологодської області. У часи хрущовської „відлиги”, урядова комісія переглянула вирок карної справи С. Соснового. Йому було скорочено термін ув'язнення до 6 років і 28 серпня 1956 року він вийшов на свободу. Разом з другою дружиною Єфросинією Поремською останні роки життя жив у Києві, де і помер. Родичів чи нащадків С. Соснового в Україні поки не виявлено.

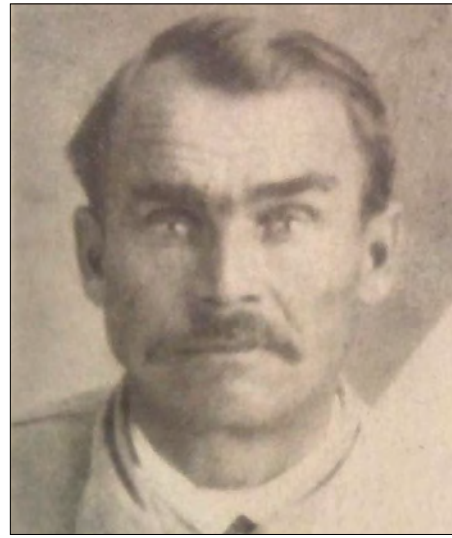
З шести газетних публікацій у часописі „Нова Україна” друга і третя статті були присвячені подіям Голодомору. С. Сосновий першим з дослідників визначив причинно-наслідковий зв'язок між колективізацією і Голодомором, ввівши в науковий обіг надзвичайно важливі демографічні показники, які стосувались обрахування ймовірних жертв сталінського „пленбісциту смертю”. Головним мотиваційним чинником голоду 1932-1933 років С. Сосновий вбачав у прагненні більшовиків змусити селян працювати в колгоспах.

Не зважаючи на достатню кількість врожаю зернових, у 1932 році селяни мали виконати три большевицькі заповіді: виконати плян хлібозаготівель, розрахуватись натуроплатою за послуги машино-тракторних станцій, продати державі зерно за запропонованими нею заниженими цінами. Вчений іронічно назвав це явище „добровільний продаж”. Якщо додати до цього факт ліквідації селянами у 1930-1931 роках хлібних запасів попередніх років, які спрямовувались на виконання пляну хлібозаготівель, факт насильницького вилучення зерна – ми отримуємо основні передумови голоду. Висловлюючи особисту ненависть, С. Сосновий називає Сталіна „ненажерливим кровопивцею”, волю якого слухняно виконувала „большевицька орда”, котра взялася виконувати вказівку кремлівського керівництва. „Спочатку зібрали з колгоспних комор те, що не було досі роздане колгоспникам на трудовні, потім забрали фуражний фонд, далі – насіннєвий матеріял, нарешті, ходили по хатах і забирали в селян останнє зерно, з одержаних ними на трудовні авансів”, – наголошував С. Сосновий. І це – в умовах низького (у порівнянні з попередніми роками) врожаю 1932 року.

Надзвичайно високий плян хлібозаготівель С. Сосновий вважав першою причиною голоду, який стосувався усього українського народу. Персоніфікуючи його ініціаторів, С. Сосновий, окрім Сталіна, називає „советську владу” та „большевицьку партію”, тобто, всі керівні ланки СРСР та УСРР, причетні до цих подій.

Змальовуючи картину голоду, називаючи його безпрецедентним випадком в світовій історії, С. Сосновий писав: „Жахливі часи! Незабутні картини. Українська земля переповнилася стогоном голодних, криком дітей, плачем матерів, на очах у яких помирали їхні знесилені діти, муками конаючих. Люди божеволіли і в божевіллі їли один одного. Смерть посіяна диктатором Сталіном, носилася над Україною.

В усіх селах, на дорогах, на полях України, всюди з обличчям змученим голодом, лежали загиблі від голоду. – Земля вкрилася трупами. Не встигали

Степан Сосновий – керівник економіко-статистичного відділу Харківської земельної управи (фото 1941-1942 років). Фото надане Олександром Салтаном

ховати померлих, і вони ставали здобиччю дичавілих собак”.

Більшовицьким злочиним С. Сосновий визнає і факт приховування від світової громадськості факту голоду в Україні, а також свідомої відмови допомогти голодуючим, хоч у той час „елеватори були повні хліба”.

Найбільша частина статті С. Соснового має назву „Розміри нищення населення в 1932 та 1933 рр.”. У цьому контексті С. Сосновий виступив у ролі новатора. Адже до нього ніхто з науковців не конкретизував загальну кількість загиблих. На відомості радянської статистики було марно поклатись. Бо на відміну від голоду 1921-1923 років, „большевики, щоб приховати свій злочин, не тільки не друкували ніяких матеріялів, а навіть заборонили лікарям пояснювати причину смерті виснаженістю організму”. Автор наголошує, що встановити справжню цифру загиблих від голоду неможливо. Втім С. Сосновий все ж вдався до демографічної аналізи так званого природного і неприродного руху людності в Україні в цей період. У якості висхідного показника впродовж 1924-1927 років він – на підставі даних „Збірника статистично-економічних відомостей про сільське господарство України” за 1939 рік – приводить цифру 2.36 відс. природного росту населення на 100 осіб. Апелюючи до загальної кількості населення, яке, станом на 17 грудня 1926 року (часу перепису населення УСРР), становило 29,042,900 осіб, С. Сосновий подає ймовірну динаміку його збільшення. На його думку, (якщо взяти до уваги відповідне щорічне відсоткове зростання) населення України станом на 1 січня 1932 року мало б становити 32,680,700 душ, на 1 січня 1933 року – 33,406,100 душ, а на 1 січня 1934 року – 34,258,000 душ. Однак, згідно результатів останнього передвоєнного перепису (без урахування приєднаних у вересні 1939 західноукраїнських земель), станом на 17 січня 1939 року кількість населення на Україні становила лише 30,960,200 душ. Це дало С. Сосновому підстави стверджувати, що „нестача населення на Україні в наслідок голоду 1932-1933 років становить 7,465,000 людей”. Адже, „коли б на Україні в 1932-1933 рр. не був організований голод, то в 1939 році ми мали б не 30,960,000, як виявилось внаслідок перепису людності, а 38,426,000 душ населення, тобто майже на 7,5 млн.

більше”, – наголошує вчений.

Наприкінці свого обрахування С. Сосновий розкладає загальну цифру, стверджуючи, що „з загальної кількості зумовленої голодом нестачі населення в 7,5 млн. людей 4,8 млн. загинуло з голоду (1,5 млн. у 1932 році і 3,3 млн. в 1933 році)”. Недостача у 2,7 млн. – це зменшення внаслідок зниження приросту населення після голоду.

Виводячи загальні відсоткові показники (18,8 відс. від загальної кількості населення УСРР), С. Сосновий підкреслює, що загибель чверті людності у такий короткий проміжок часу історія ще не знала.

С. Сосновий у завершальній частині статті під назвою „Порівняльна кількість загиблих з голоду на Україні з кількістю загиблих з голоду в Індії та під час Першої світової війни”, посилаючись на офіційні дані Великої радянської енциклопедії, співставляє відсоткові демографічні втрати перманентних спалахів голоду в Індії, загиблих у Першій світовій війні та померлих внаслідок Голодомору в Україні. Він вказує на неспівставність загиблих протягом воєнних дій у різних кутках світу та померлих в Україні у мирний час внаслідок штучно організованого радянською владою голоду. „Виходить, що до загальної кількості населення країн, які брали участь у війні, число вбитих становило близько 0,9 відс. Навіть щодо призваних в армію число вбитих за роки світової війни становило тільки 14,2 відс. в той час, як на Україні за один рік, власне кажучи за 8-9 місяців 1932 та 1933 років з голоду загинуло 18,8 відс. сільської людности. Під час світової війни щодня було вбитих 6,809 чол., а в останні два місяці 1932 року та в першому півріччі 1933 року на Україні помирало щодня з голоду близько 23 тис. людей. Кожні 3,5 секунди вмирала людина”, – наголошує С. Сосновий.

Такий розрахунок слід вважати відносним, адже автор статті загальну кількість померлих розділив на часово-просторові показники з врахуванням найлютішої фази тривалості голоду в першому півріччі 1933 року.

Статті С. Соснового стали дослідницьким дебютом, у якому було розкрито причинно-наслідковий зв'язок, обґрунтовані страшні статистичні дані ймовірних жертв та доведено штучний характер Голодомору 1932-1933 рр.

Таким чином, демографічно-статистичне дослідження, присвячене Голодомору, слід вважати найґрунтовнішою аналізою подій, здійсненою у першій половині ХХ ст.

Вченому, за допомогою формули складних відсотків, вдалося встановити гіпотетичний приріст населення між 1933 та 1939 роками. Саме він і став визначальним у вираховуванні приблизної кількості померлих внаслідок Голодомору, влаштованого кремлівським керівництвом. У цій статті С. Сосновий першим довів штучність Голодомору, вважаючи його терористичним актом, що у наш час співзвучне з терміном геноцид.

З часом, кількісні показники жертв голодомору визначені С. Сосновим, будуть використані українськими дослідниками і політиками.

Попри популярність наукової концепції у дослідженні подій Голодомору і відсутності складу злочину, у незалежній Україні С. Сосновий не реабілітований і донині.

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Вшанували пам'ять Василя Стуса та Івана Світличного

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – У столиці з'явилася меморіальна дошка поетові, правозахисникові, Герою України Василю Стусу та діячеві національно-демократичного руху 1960-1970-их років, лауреатові Державної премії ім. Тараса Шевченка Іванові Світличному.

Меморіальну дошку на вшанування пам'яті В. Стуса та І. Світличного встановили 23 грудня 2020 року на фасаді Національної академії наук України.

У церемонії урочистого відкриття взяли участь керівники Київської міської державної адміністрації, Печерської районної державної адміністрації, Департаменту охорони культурної спадщини, Інституту літературознавства Національної Академії Наук України, громадські діячі. Виступили академік Микола Жулинський, син поета Дмитро Стус, дисиденти-побратими Микола Горбаль, Олесь Шевченко, Маргарита Довгань, директорка Музею шести-десятиництва Олена Лодзинська, які

Під час відкриття меморіальної дошки Василю Стусу та Іванові Світличному.

звернули увагу присутніх, що досі не виконана постанова уряду про встановлення пам'ятника В. Стусові.

Відкрили пам'ятну дошку д-ру Осипові Олеськіву

Учасники відкриття і освячення дошки Осипові Олеськіву.

Тарас Яворівський
Богдан Яворівський

ЛЬВІВ. – 22 грудня 2020 року була освячена та урочисто відкрита пам'ятна дошка Осипові Олеськіву – науковцю, педагогу, громадському діячеві, організатору української еміграції до Канади. Дошка встановлена на будинку, де він жив у 1893-1898 роках. Подія приурочена 160-річчю від дня народження О. Олеськіва і 125 річчю його поїздки до Канади.

Освятили пам'ятну дошку настоятель Гарнізонного храму свв. Апостолів Петра і Павла о. Тарас Михальчук разом з капеляном Франциском Крусінським. Захід відбувся завдяки зусиллям Зіновія Яворівського, дослідника і популяризатора діяльності О. Олеськіва, упорядника книжки „Йосип Олеськів. Життя і діяльність”, автора проекту „Стежками Осипа Олеськіва”, Львівського ставропігійського братства та за активної підтримки Почесного кон-

сула Канади Оксани Винницької-Юсипович.

В урочистостях взяли участь заступник посадика Львова Андрій Москаленко, військові об'єднаної місії Збройних сил Канади UNIFIR, професор Степан Качараба, науковці Іван Сварник, Андрій Копитко, помічниця Почесного консула Ірина Сагай, одесьельці (село Нова Скварява) О. Олеськіва Євген Деревенко, Степан Івнець, Роман Глинський, Михайло Нетлюх та львів'яни.

До будинку, на якому встановлено пам'ятну дошку, приходили за порадою люди з сіл і міст тодішньої Галичини, які хотіли емігрувати. О. Олеськів радив Канаду, до якої у 1895 році їздив у супроводі Івана Дорундяка і добре дослідив кліматичні, економічні та соціальні умови еміграції до цієї країни. Він зробив українську еміграцію до Канади масовою і організованою. Емігранти дороблялися самі, допомагали родичам в Україні та вносили свій вклад у розвиток Канади.

Зеленський привітав...

(Закінчення зі стор. 2)

тилятор соцмереж. Після когось залишаться пости, а після когось – мости.

Цей рік показав, що для громадян з Донбасу і Криму можна зробити сучасні КПВВ, де їм стане остаточно зрозуміло, хто ставиться до них, як до людей, а хто – як до заручників. Цей рік показав, що можна про армію говорити, а можна зробити для безпеки та оборони найбільший в історії бюджет, що держава може почати спільне будівництво корветів і вперше за часи незалежності України замовити в „Антонова” три нові українські літаки. А відсотки кредитів для бізнесу можуть бути не 20 відс., 18 відс. чи 14 відс., а маленькі, такі, як ви, – 5 відс., 7 відс. або 9 відс. Кому 9? Ось, і відсотки такими можуть бути. Тобі 6? Добре, домовились!

2020-ий знову довів, що Україна своїх не залишає і нам не важливо, звідки повертати своїх людей: підвали ОРДЛО, російська в'язниця чи китайський Ухань. Це полонені моряки танкеру з Лівії чи загиблий екіпаж і пасажир літака з Ірану. І ми однаково щасливі повертати 250 тис. громадян, що застрягли через карантин по світі або одного українця, нашого захисника, нескореного Віталія Марківа. Знаєте його? Він казав сам собі: „Витримаю. Повернуся”, щоб у них з коханою з'явився такий, як ти або така, як ти. А краще – і такий, і така.

Цей рік не раз здіймав вгору український прапор. Ми ставали першими в плаванні, боксі, спортивній та художній гімнастиці, легкій атлетиці, боротьбі на велотреку і навіть у шашках. А коли будете сперечатися, хто сильніший – Бетмен, Росмаха чи Дедпул, насправді найсильніший – українець, наш богатир Олексій Новіков, який став цьогоріч найсиль-

нішою людиною на планеті Земля.

А ми не маємо іншого варіанту, ніж стати найсильнішою країною. І найголовніше – цей рік нагадав нам, що таке тиша. Слова: „Сьогодні не стріляли”, дні, коли в новинах кажуть: „За добу немає втрат”, тижні, коли матері, дружини і діти не плачуть, місяці, коли наші військові не гинуть. 158 днів припинення вогню на Донбасі – найдовше від початку війни, 158 днів, перемир'я. Небездоганне? Так, і це правда. Та хіба через це не потрібне? Ні. І це також правда. Знаєте, ви ще зовсім маленькі і, можливо, не до кінця розумієте, чому так відбувається, але зараз мусите точно знати одне: українські захисники – найкращі у світі. Вони сміливі та дуже-дуже сильні. Та, на жаль, так стається – і декого Бог забирає до себе на небо. Найкращих і найвідважніших. Цього року ми дуже старалися, щоб Бог залишив якомога більше з них в Україні, щоб вони і далі могли нас усіх захищати і принести мир. Він – можливий. Він – близько. Він обов'язково буде.

Знаєте, всі президенту у новорічному зверненні кажуть одну фразу: „Дорогі українці, це був важкий рік, але наступний буде кращим”. І з цим я згоден. Він буде кращим! Для тебе, для тебе, для тебе і для всієї нашої України. І як би там не було, подякуймо 2020-му і не будемо його ляпати. Так, на жаль, він забрав у нас киянина Патона, одесита Жванецького, львів'ян Скорока та Віктюка. Але подарував нам майже 300 тис. нових громадян – хлопчиків та дівчаток, що народилися в Україні цьогоріч. Заради них вимкнім свій дорослий прагматизм і загадаймо для України щось дуже сміливе. Так, як це вміють робити наші діти.

Дорогі українці! Наступного року ми будемо відзначати 30-річчя нашої незалежності. Ми – великий народ. Ми маємо хоробрість Святослава, велич Володимира, мудрість Яросла-

ва. У нас є Шевченко! Більше того, у нас є два Шевченки. І бути президентом такого прекрасного народу – це велика гордість і дуже велика відповідальність. І я буду робити все, щоб і через рік, і в усіх наступних роках у цей самий день і час мені було не соромно дивитись вам у вічі. Я хочу не казати на Банковій в Києві, що в Україні настане мир, а сказати на Артема в Донецьку, що мир в Україні настав. І написати: „Крим – це Україна” не в інтернеті, а на піску на пляжі в Ялті, на українському піску українського пляжу української Ялти.

(Російською) Я знаю, що Донецьк,

Луганск и Крым сейчас во всех смыслах этого слова живут в другом времени. Им уже почти час, как по телевизору вам сказали, что Новый год наступил. Но я знаю, что уже почти час, как вы ждете нас, чтобы встретит Новый год вместе.

Як одна сім'я, як один народ, як одна країна. Тож, Донбас і Крим, „переведите часы назад, будьте с нами”. Готові? Ми також. Я щиро вітаю всіх українців з Новим роком. Нехай усі будуть здорові, нехай усі будуть щасливі. І нехай це буде рівно через 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1!

З Новим роком, Україно!

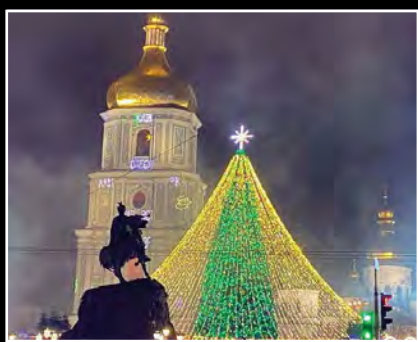

DNIPRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

<p>ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776</p>	<p>CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543</p>	<p>PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040</p>
--	---	---

Київ

Ялинки засяяли в Україні

Левко Хмельковський

Більшовики, взявши владу, розпочали масштабну антирелігійну кампанію. Ялинку разом з Різдвяним святом 1928 року заборонили.

Але 85 років тому, 28 грудня 1935 року, сталося повернення ялинки. У незалежній Україні поширився звичай ставити прикрашену ялинку серед міста, на головній площі. На цій сторінці вміщено світлини головних святкових ялинок у різних містах України, які оприлюднили в грудні 2020 року численні інформаційні джерела.

Шановні читачі! Напишіть до „Свободи“, яка з українських ялинок вам найбільше сподобалася. Наша адреса: svoboda@svoboda-news.com.

Кропивницький

Полтава

Львів

Івано-Франківськ

Маріуполь

Черкаси

Чернігів

Дніпро

Херсон

Хмельницький

Одеса

Суми

Тернопіль

Ужгород

Харків

Запоріжжя

Житомир

LONG TERM ANNUITIES

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE IN ALL STATES

CALL US TODAY!
888-538-2833

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

3/3 зі змінною ставкою

2.375% APR*

15 річний незмінний відсоток

2.625% APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслуговує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFCU NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch
Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch
Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch
Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

Протистояння...

(Закінчення зі стор. 1)

органам досудового розслідування, – зауважив Ф. Веніславський.

У КСУ відповіли, що законодавство не дозволяє президенту відсторонювати від посади суддю КСУ і залянували спеціальне пленарне засідання через таке рішення. У суді закликали скасувати указ та навіть пригрозили президенту кримінальною відповідальністю.

„Відсторонення з посади О. Тупицького, якого підозрюють у введенні в оману суду та підкупі свідка – єдиний вихід із ситуації, що склалася навколо КСУ, – заявила Галина Янченко, народна депутатка від „Слуги народу“, заступниця голови Комітету з питань антикорупційної політики. – 3 точки зору моральності й справедливості Тупицький сам би мав піти у відставку або звернутися до КСУ, щоб його відсторонили принаймні на час розслідування. Але ми бачимо людину, яка банально і жадібно тримається за своє крісло, тож іншого виходу з ситуації, напевне, немає“.

Г. Янченко підкреслила, що О. Тупицький фактично переховується від слідства і не з'являється для вру-

чення підозри. А КСУ своїм нещодавнім рішенням про скасування відповідальності за брехню в деклараціях не просто завів Україну в конституційну кризу, але й порушив дух і букву закону.

Президента підтримав і колишній голова КСУ Станіслав Шевчук. За його словами, стаття 154 кримінально-процесуального кодексу в історії Конституційного суду ще ніколи не застосовувалася. І ще ніколи не було таких випадків, коли президент став би ініціатором в кримінально-процесуальному кодексі, – зазначив екс-глава КСУ. Він також припустив, що вперше в історії КСУ голова суду отримує підозру у скоєнні кримінального злочину.

Частина правників однак відмовляють рішенню В. Зеленського в законному підґрунті. На їхню думку, обсяг повноважень Президента України визначається лише Конституцією України і не може ані зужуватися, ані розширюватися жодним законом України.

У КСУ зазначають, що положення ч. 3 ст. 154 Кримінального процесуального кодексу України не поширюються на суддів Конституційного суду України та є незастосовними щодо них.

Експерт з конституційного права

Богдан Бондаренко пояснив: „Загалом все, що відбувається довкола голови КСУ, вказує на те, що до нього надто багато питань, щоб він продовжував бути головою. Суд не є монолітним, і не треба думати, що всі судді будуть захищати Тупицького до останнього“.

Тим часом скептики переконані, що все закінчиться черговим нічим. І конституційну кризу рішення про відсторонення О. Тупицького аж ніяк

не послабить. Оскільки бити потрібно було в іншому напрямку.

Дисциплінарна відповідальність суддів (основний інструмент корекції їхньої поведінки) цілковито не працює. Бо займається (точніше, не займається) цим Вища рада правосуддя. Остання успішно залишає на посадах найбільш одіозних суддів і всупереч закону призначає довічно суддів Майдану. А незалежних суддів, навпаки, переслідує.

Ділимося сумною вісткою, що наша дорога Мама, Бабця і Тета

св. Одарка Горбачевська

відійшла на вічний спочинок 14 грудня 2020 року.

Панахида відбулася 17 грудня у Farley's Funeral Home, а Заупокійна Свята Літургія була відслужена 18 грудня в Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці у Норт-Порті, Флориди.

Похорон відбувся 22 грудня на Українському цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Нью-Йорк.

Залишилися у глибокому смутку:

- сини: Андрій з дружиною Дарією, Мирон з дружиною Тамарою
внуки: Наталка, Юліяна і Данило
племінники: Ярослав, Тарас, Роман, Христина, Мелоди, Тарас
дальша родина і друзі в США, Канаді й Україні

Пожертви в пам'ять св. п. Одарки Горбачевської можна складати на Revived Soldiers Ukraine: https://www.rsukraine.org

Вічна їй пам'ять!

Advertisement for Maria Drich, Licensed Life Insurance Agent at Ukrainian National Assn., Inc. Includes contact info for Parsippany, NJ.

Advertisement for Evgen Osci Slavskyi, Licensed insurance salesperson at Ukrainian National Assn., Inc. Includes contact info.

Advertisement for Kulinski Memorials, 809 South Main Street, Manville, NJ. Services include gravestones and funeral services.

Advertisement for LYTWYN & LYTWYN, Ukrainian Funeral Directors. Services include air conditioned rooms and funeral services in New Jersey.

Advertisement for Petro Jarema, Ukrainian Burial Service. Services include funerals in Bronx, Brooklyn, and New York.

Statement of Ownership, Management, and Circulation form for Ukrainian National Association, Inc. Includes publication details and ownership information.

Statement of Ownership, Management, and Circulation form for Svoboda publication. Includes circulation data and distribution methods.

Statement of Ownership, Management, and Circulation form for Svoboda publication. Includes electronic distribution data and ownership details.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 15 листопада 2020 року, по довгій недузї відійшов у вічність

**сл. п.
інженер-архітект
ВОЛОДИМИР (Вовк) БУТЕНКО**

народжений 7 січня 1939 року в Харкові
в родині Івана та Александри (Тижненко) Бутенко.

Св. п. Володимир був власником архітектурної фірми Butenko Architects у Сиракуз, Н. Й.

Покійний був активний в українській громаді, де і коли було потрібно, а спеціально в обох українських кредитівках в Рочестері та Сиракуз. У своєму професійному знанні проектував Українську Православну церкву св. Луки у Сиракуз, як також дома молитви у Сиракуз та околиці. Вложив вклад у перебудові Української Кредитівки як також каплички на цвинтарі св. Івана Хрестителя. Проектував також пам'ятник Тараса Шевченка в Сиракуз. Був активний у Пласті як виховник, належав до пластового куреня „Чорноморці“, де активно працював на проведенні морських таборів. Любив природу і часто насолоджувався нею. В місцевій американській громаді посвячував свій час на різні not-for-profit цілі, а спеціально проектував дома для поранених ветеранів, „Wounded Warriors Project“.

У глибокому смутку залишилися:

- дружина - Діди (Марія Любомира Домбчевська)
- діти - д-р Олеся
- Софійка з дітьми Алексою, Джейден і Райлі
- д-р Данило з дружиною Даркою Ганкевич і дітьми Лярисою і Миколою.
- сестра - Анна Бейлі (Бутенко) з синами Михайлом і Марком
- родини - Подоляк, Домбчевські, Веремієнки
та ближча і дальша родина в США, Канаді, Україні та Німеччині.

Панахида відбулася у вівторок, 17 листопада, в церкві Св. Луки в Сиракуз, а відтак був похований того ж самого дня на цвинтарі св. Андрія Первозваного у Саут Бавнд Бруку, Нью Джерзі.

Тихо спи, без тривоги, тут є Бог.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючи вшанувати пам'ять Володимира, родина просить пожертви на:

- Новий Сокіл будівничий фонд: 3 Buildings Campaign at novyisokil.org
- або на церкву св. Луки: St. Luke Ukrainian Orthodox Church, 3290 Warners Rd, Warners, NY 13164.

З великим смутком повідомляємо рідних, друзів і знайомих, що 13 грудня 2020 року відійшов від нас на вічний спочинок

**СВ. П.
ІВАН ЛУЧЕЧКО**

Покійний народився 22 жовтня 1928 року у Гірському (Горуцьку) на Львівщині.

Ветеран Американського летунства Корейської війни, студент, а опісля – працівник Правничої Бібліотеки Колумбійського Університету, заступник директора бібліотеки і професор історії Стейтського Університету в Джерзі Ситі, Нью Джерзі, Голова Управи Українського Музею в Нью Йорку, багаторазовий провідник туристичних маршрутів по світі для Нью-Йоркської агенції Кобаснюк, після розпаду Радянського Союзу відвідував каторжні місця у Магадані, Владивостоці, Хабаровську, Архангельську, Мурманську та горезвісних Соловків, після яких своїми виступами і статтями інформував українські громади у США.

Спонзор десятиох студентів у різних університетах незалежної України, колишній член Дирекції Кредитівки „Самопоміч“ у Джерзі Ситі, член хору „Думка“ і церковного хору св. Юра в Нью Йорку, провідний член Пласту і загону „Червона Калина“ та учасник Світового Сквартського Джемборі в Парижі в 1947 році. Згаданий у біографічних довідниках: Ukrainians In North America, Who's Who in the Library Service in the United States and Canada, Who's Who in the East, The National Faculty Directory, Encyclopedia of Ukrainian Diaspora.

Покійний буде похоронений біля його батьків в Україні.

У глибокому смутку залишилася дочка Адріяна Лучечко.

Вічна Йому пам'ять!

Згідно з волею Покійного, замість квітів, просимо складати пожертви на поранених Українських воїнів, Український Музей в Нью Йорку або на Пласт.

У глибокому смутку повідомляємо, що в п'ятницю, 25 грудня 2020 року, відійшла у вічність на 99-му році життя наша найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

**СВ. П.
Евфрозина Мартинець
з дому Лозинська**

У глибокому смутку залишилися:

- донька - Марія Ingulli з родиною
- племінниця - Леся Ласій з чоловіком Мілком і дітьми
- племінниця - Лідія Цяпка з чоловіком Орестом і дітьми
- племінниця - Слава Стефанишин з дітьми
- опікунка - Ана Лупсак
- родини - Сплавники, Лозинські, Киї, Чабани, Галібеї, Боднарчуки
- ближча і дальша родина в США й Україні

Відвідини відбулися в середу, 30 грудня 2020 року, в Gray-Parker Funeral Home, Glen Spey, NY.

Вічна Їй пам'ять!

В пам'ять Покійної можна складати пожертви на:

- St. Volodymyr Ukrainian Catholic Church, PO Box 108, Glen Spey, NY 12737,
- United Ukrainian American Relief Committee (ZUADK), 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111

VARSHAVSKY MONUMENTS

1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869

862-219-5344

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

**Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA**

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

Обслуговуємо членів кредитівки та українську громаду з 1951!

Скористайте з наших Сертифікатів

**Також доступні інші
терміни!**

2.02% APY*
5 Year Certificate

1.71% APY*
3 Year Certificate

1.56% APY*
2 Year Certificate

1.41% APY*
1 Year Certificate

*APY - Відсотки у річному відношенні з денно нарахованою дивідендою. Штраф нарахований за передчасне закриття сертифікату. Мінімальна сума на відкриття сертифікату - \$500.00. Дивіденда може бути змінена в будь який час та діє з 3/18/2020 року.

Телефонуйте:

Головний офіс:
Tel:(212) 473-7310

Асторія:
Tel:(718) 626-0506

Кергонксон:
Tel:(845) 626-2938

Лінденгирст:
Tel:(631) 867-5990

Юніондейл:
Tel:(516) 565-2393

Toll Free:(888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org